

מגילת אסתר תש"ע Why Get Drunk on Purim?

אסתר פרק א

(א) ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש המלך מהדו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה : (ב) בימים ההם כשבת המלך אחשורוש על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה : (ג) בשנת שלוש למלכו עשה משתה לכל שריו ועבדיו חיל פרס ומדי הפרתמים ושרי המדינות לפניו : (ד) בהראתו את עשר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו זמים רבים שמונים ומאת יום : (ה) ובמלואת הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך : (ו) חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוץ וארגמן על גלילי כסף ועמודי שש מטות זהב וכסף על רצפת בהט ושש ודר וסחרת : (ז) והשקות בכלי זהב וכלים מכלים שונים ויין מלכות רב כיז המלך : (ח) והשתיה כדת אין אנס כי כן יסד המלך על כל רב ביתו לעשות כרצון איש ואיש : (ט) גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים בית המלכות אשר למלך אחשורוש :

אסתר פרק ב

רש"י (א) אחר הדברים האלה כשך חמת המלך אחשורוש זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה : (ב) ויאמרו נערי המלך משרתיו יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה :

אסתר פרק ג

רש"י (ז) ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי : (ח) אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי בוא המלך והמן אל המשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה כדבר המלך : (ט) ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב וכראות המן את מרדכי בשער המלך ולא קם ולא זע ממנו וימלא המן על מרדכי חמה : (י) ויתאפק המן ויבוא אל ביתו וישלח ויבא את אהביו ואת זרש אשתו : (יא) ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו ואת כל אשר גדלו המלך ואת אשר נשאו על השרים ועבדי המלך : (יב) ויאמר המן אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי וגם למחר אני קרוא לה עם המלך : (יג) וכל זה איננו שנה לי בכל עת אשר אני ראה את מרדכי היהודי יושב בשער המלך :

אסתר פרק ד

רש"י (ג) תנתן לי נפשי - שלא אהרג בשלשה עשר באדר שגזרת גזירת הריגה על עמי ומולדתי : **ועמי** - אינתן לי בבקשתי שלא יהרגו ואם תאמר מה איכפת לך כי איככה אוכל וראיתי וגוי : (ד) **כי אין הצר שוה בנזק המלך** - איננו חושש בנזק המלך שאילו רדף אחר הנאתך היה לו לומר מכור אותם לעבדים ולשפחות וקבל הממון או החי' אותם להיות לך לעבדים הם וזרעם : (ה) **ויאמר המלך אחשורוש ויאמר לאסתר המלכה** - כל מקום שנאמר ויאמר ויאמר ב' פעמים אינו אלא למדרש ומדרשו של זה בתחלה היה מדבר עמה על ידי שליח עכשיו שידע שממשפחת מלכים היא דבר עמה הוא בעצמו :

(א) ויבא המלך והמן לשותות עם אסתר המלכה : (ב) ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני במשתה היו מה שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך ומה בבקשתך עד חצי המלכות ותעש : (ג) ותען אסתר המלכה ותאמר אם מצאתי חן בעיניך המלך ואם על המלך טוב תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי : (ד) כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי אין הצר שנה בנזק המלך : ס (ה) ויאמר המלך אחשורוש ויאמר לאסתר המלכה מי הוא זה ואי זה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן :

ספר ליקוטי הלכות - הלכות השכמת הבוקר הלכה ג

[ג] וְזֶהוּ בְּחִינַת קִימַת חֲצוֹת, כִּי אִף עַל פִּי שֶׁהִשְׁנָה הוּא תְּקוּן גְּדוֹל לְהַמְחִין, כִּי נִתְחַדְּשִׁין עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה בְּשַׁעַת שְׁנֵה כְּנִ"ל, אִף עַל פִּי כֹן צָרִיכִין לְזַהַר לְקוּם בְּחֲצוֹת לַיְלָה, כִּי הַלְּלָה, שֶׁהוּא הַחֲשֵׁךְ, הַעֲדָר הַדְּעִת, כְּלוּלָה מִשְׁנֵי חֲלָקִים, שֶׁהֵם, חֲצוֹת לַיְלָה הָרֵאשׁוֹן וְחֲצוֹת לַיְלָה הַשְּׁנִי, כַּמּוּבָא, שֶׁהֵם כְּנִגְדֵי שְׁנֵי הַקְּשִׁיּוֹת הַנִּ"ל. כִּי חֲצוֹת לַיְלָה הָרֵאשׁוֹן אֵז הַחֲשֵׁךְ וְהַדִּין גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, כִּי אֵז נִמְשָׁךְ הַחֲשֵׁךְ מִבְּחִינַת הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁאֵין עֲלֵיהֶם תְּשׁוּבָה, שֶׁאֵלוּ הַקְּשִׁיּוֹת הֵם בְּחִינַת תְּקֵף הַחֲשֵׁךְ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְיִשְׁבֹן. וְעַל כֵּן אֵז צָרִיכִין שְׁנֵה, שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הַדְּעִת, כִּי אֵז צָרִיכִין לְסַלֵּק דַּעְתוֹ לְגַמְרֵי וְלְסַמֵּךְ רַק עַל אֱמוּנָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׁנֵה כְּנִ"ל, אֲבָל בְּחֲצוֹת לַיְלָה אֵז נִמְתַּק הַדִּין וְאֵז נִסְתַּלְקִין מִן הַדְּעִת אֵלוּ הַקְּשִׁיּוֹת הַנִּ"ל. וְאֵז צָרִיכִין לְקוּם וְלַעֲסֵק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה. וְעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין הַדְּעִת וּפּוֹתְחִין שְׁבִילֵי הַשְּׂכָל כְּדֵי לְזַכּוֹת לְדַעַת שְׁלֵם לְיִשְׁבֹן וּלְהִבִּין תּוֹרָה עַל אֵלוּ הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁאֶפְשָׁר לְיִשְׁבֹן כְּנִ"ל. וְזֶהוּ (תַּהֲלִים קי"ט), "חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה". 'עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה' דִּיקָא, כִּי קִימַת חֲצוֹת לַעֲסֵק בְּתוֹרָה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הַדְּעִת וְכוּ' כְּנִ"ל, זֶהוּ בְּחִינַת לְמוּד הַפּוֹסְקִים הַנִּ"ל, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיכִין הַדְּעִת לְיִשְׁבֹן אֵלוּ הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁאֶפְשָׁר לְיִשְׁבֹן, שֶׁזֶה זוֹכִין עַל יְדֵי עֲסֵק הַתּוֹרָה בְּחֲצוֹת כְּנִ"ל. וְכַמּוּבָא בְּזֵהר הַקְּדוֹשׁ וּבְדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (סִימָן קמ"ט), שֶׁעַל יְדֵי קִימַת חֲצוֹת וְעַל יְדֵי שְׁעוֹסְקִין אֵז בְּתוֹרָה, עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ הַדְּעִת הֵינּוּ כְּנִ"ל, כִּי אֵז בְּחֲצוֹת לַיְלָה הַשְּׁנִי נִמְתַּק הַדִּין וְאֵין הַחֲשֵׁךְ נִמְשָׁךְ אֵז רַק מִבְּחִינַת הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁאֶפְשָׁר לְיִשְׁבֹן, רַק שֶׁנִּסְתַּמּוּ שְׁבִילֵי הַדְּעִת שֶׁזֶה בְּחִינַת חֲשִׁפַת לַיְלָה. וְעַל כֵּן צָרִיכִין אֵז לַעֲסֵק בְּתוֹרָה כְּדֵי לְפַתַח שְׁבִילֵי הַדְּעִת, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְדַעַת שְׁלֵם בְּאוֹר הַיּוֹם, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת וּלְגַדֵּל אֶת הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת בְּעִלּוֹת הַשַּׁחַר שֶׁאֵז הִיא נְשִׁלְמוֹת בְּבְחִינַת נְפֻקָת בְּצַפְרָא, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת שְׂיָהָא הוּא מְעוֹרֵר הַשַּׁחַר כְּנִ"ל:

ספר רסיסי לילה - אות לב

ענין משתה אחשוורוש שזכר במגילה ודרשות חז"ל בו ודאי אינו דבר ריק והוא עצמו ענין משתה פורים עכשיו אחר הרפואה. ואותו משתה היה הרפואה שקדם למכה כדברי חז"ל (מגילה יג ע"ב) דודאי בדעה מיושבת לא היה הורג לושתו רק על ידי משתה דפירושו סעודה של שכרות דלכן נקרא כל הסעודה על שם השתייה כמו שאמרו (שם יב). ישראל לא עשו אלא לפנים וכו' שהחטא שלהם לא היה בדעת מיושבת ושלימה והיה לפנים עונש. וההצלה גם כן שלא על ידי דעת מיושבת והוא על ידי יין כמו שאמרו (סנהדרין עא ע"ב) יין ושינה לרשעים וכו' לצדיקים וכו' שאין לו דעת לעשות ורשע אין עושה רע. אבל גבי ישראל עמד כולם צדיקים אמרו ז"ל (ברכות מ). אין לך דבר שמביא יללה וכו' דגם בלא דעת נפש לא טוב ואין לא טוב אלא רע (שבת קמט ע"ב). אבל בפורים צריך להיות עד דלא ידע העדר הדעת וזה חס ושלוש רע. רק מובן על פי דברי האריז"ל בפרי עץ חיים בטעם זה כדי להשפיע לניצוץ קדוש שבקליפה וזה אי אפשר אלא בלא דעת דבלאו הכי וכו' יעוין שם:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.

Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.